

foto Ton Fischer

Heemkunde ontmoet...

Behoud van Brabants erfgoed bij nieuwe ontwikkelingen

Programma

Netwerk- en kennisdelingsdag

Netwerk- en kennisdelingsdag Heemkunde ontmoet

Behoud van erfgoed en identiteit bij
toekomstige ontwikkelingen

Datum

vrijdag 10 november 2023

Locatie

Landgoed Baest

Dr. Jan van de Mortellaan 3

5091 JJ Oost-, West-, en Middelbeers

Wat kunnen lokale heemkundekringen en erfgoedorganisaties doen om het landelijk erfgoed in Noord-Brabant te beschermen en te behouden? Steden en dorpen dijen uit en dat treft de hele provincie. Behoud van erfgoed en de Brabantse identiteit bij toekomstige ontwikkelingen is het thema van de volgende bijeenkomst op 10 november van Heemkunde ontmoet.. op Landgoed Baest in Oostelbeers. Deelname aan het middagprogramma is gratis.

De organisatie van *Heemkunde ontmoet...* is in handen van Brabants Heem. Aan de bijeenkomst werken mee de Leerstoel Cultuur in Brabant en de Stichting de Brabantse Boerderij.

Het ene na het andere distributiecentrum duikt op en boeren hebben ruimte nodig om hun bedrijf te behouden en uit te breiden. Tientallen jaren kwam het ene na het andere natuurgebied in de knel. Nu staat Brabant weer voor veel uitdagingen. Denk maar aan het stikstofprobleem. Er moeten veel woningen worden gebouwd met de daarbij horende infrastructuur. Tegelijkertijd moet de natuur hersteld en uitgebreid worden en moet de verdroging van Brabant worden tegen gegaan. Dat kan een groot gevaar zijn voor het voortbestaan van het Brabants landelijk erfgoed. Wat zou het mooi zijn als bij het ontwikkelen van plannen voor nieuwbouw uitgegaan wordt van de bestaande historische structuur en met respect voor het erfgoed en identiteit van een dorp, stad en regio wordt omgegaan.

Het programma van *Heemkunde ontmoet...* bestaat uit een ochtend- en middagedeelte. Deelname in de middag is gratis. 's Morgens bestaat de mogelijkheid om deel te nemen aan een rondleiding over het landgoed met aansluitend een lunch. Kosten daarvoor zijn € 17,50.

Programma vrijdag 10 november

Ochtendprogramma

10.00 uur Mogelijkheid tot bezoek Landgoed Baest met lunch

Middagprogramma

13.00 uur Ontvangst met koffie, thee en een lokale lekkernij

13.30 uur Opening door Joep van de Ven
(wethouder Erfgoed, Natuur en Landschap en Vrijetijdseconomie van de gemeente Oirschot)

13.40 uur Inleiding op het thema door Ineke Strouken
(Erfgoedadvies en bestuurslid Brabants Heem)

14.00 uur 'Brabant in transitie. Samen maken wij Brabant' door Wil van Pinxteren
(voormalig Gedeputeerde en tot voor kort Statenlid van Lokaal Brabant)

14.20 uur 'Van Gogh Nationaal Park' door Frank van de Eijnden
(directeur Van Gogh Sites Foundation)

Heemkunde ontmoet... Behoud van Brabants erfgoed bij nieuwe ontwikkelingen

14.40 uur

Vragen stellen

15.50 uur

'Duurzaam papierscheppen'
door Meester Papierschepper Leo Hoegen en Elise Meier

15.00 uur

Pauze met demonstratie papier scheppen met materiaal uit de natuur

15.30 uur

'Archeologie beleven in Oss' door Mijke Peeters
(Gemeente Oss)

15.50 uur

'Het versterken van de herinrichting van de Kleine Beerze met streekeigen
producten, verhalen en tradities'
door Monique Leesberg en Ria Bernards (Leve de Kleine Beerze)

15.10 uur

Vragen stellen

16.20 uur

Wat kunnen lokale heemkundekringen en erfgoedorganisaties doen om
bij al deze ontwikkelingen hun erfgoed te beschermen?

16.40 uur

Borrel

foto Marc Mulders

Landgoed Baest in Oostelbeers

Landgoed Baest is ruim 800 jaar oud en beslaat ongeveer 500 hectare, waarvan 262 hectare rijksmonumentaal beschermd is. Het beleid van de Stichting is uitdrukkelijk gericht op duurzaamheid, biodiversiteit en landschappelijke kwaliteit. Daartoe werkt de Stichting samen met het Brabants Landschap, Waterschap De Dommel, Bosgroep Zuid, de gemeente Oirschot en de provincie Noord-Brabant. In 2010 hebben deze partijen een convenant gesloten, teneinde een duurzame ontwikkeling van het Landgoed te waarborgen. De economische activiteiten van het Landgoed staan ten dienste van deze doelstelling.

Landgoed Baest werd in 1997 onderscheiden als 'het mooiste Landgoed van Brabant'. Het algemeen belang dat Landgoed Baest vertegenwoordigt, betreft met name zijn historische en zeldzame karakter van een 'ornamental farm'. In een 'ornamental farm' worden landbouw en landschap, het nuttige en het aangename, op een uitgekiende wijze gecombineerd en tot een visueel genoeg gemaakt. De klassieke elementen van het boerenbedrijf, zoals de hoeves en de stallen, de akkers, de weilanden, de wild- en houtwallen, de groentetuinen en de boomgaarden, worden ontworpen binnen een parkachtige structuur van heggen, lanen, beken, slingerpaden, vijvers, zichtassen en bloementuinen. Het nuttige en het aangename worden in één ensemble met elkaar verbonden. Ruimtelijke ordening en ruimtelijke ervaring worden geoptimaliseerd. Op Landgoed Baest vervult dit model – in onderlinge samenhang – economische, ecologische en cultuurhistorische functies.

foto Landgoed Baest

Lezing: 'Brabant in transitie. Samen maken wij Brabant'

door Wil van Pinxteren, voormalig gedeputeerde en tot voor kort Statenlid van Lokaal Brabant.

De provincie Brabant staat voor veel uitdagingen en ambities. Wat wil de provincie op korte en lange termijn bereikt hebben en wat betekent dat voor het behoud van erfgoed? Onlangs kwam de beleidsnota 'Levendig Brabant' uit. Deze nota stimuleert integraal denken tussen de sectoren erfgoed, cultuur, vrije tijd en sport. Welke kansen biedt deze nota voor erfgoed?

Lezing: 'Van Gogh Nationaal Park'

door Frank van de Eijnden, directeur Van Gogh Sites Foundation.

In het Van Gogh Nationaal Park werken overheid, bedrijven, organisaties en particulieren samen aan een mooie, gezonde en groene leefomgeving. Met prachtige natuur en vitaal boerenland in een krachtige economische regio. Hoe kunnen erfgoedorganisaties hieraan een bijdrage leveren?

Lezing: 'Duurzaam papierscheppen'

door Leo Hoegen en Elise Meier.

Meester-papierschepper Leo Hoegen maakt ambachtelijk handgeschept papier van materiaal dat uit de natuur komt. Dit ambacht staat op de Inventaris Immaterieel Erfgoed Nederland. Om zijn kennis over te dragen geeft hij cursussen en schreef hij met Elise Meier 'De scheppende kracht van papier. Duurzaam, innovatief en sociaal'. Leo Hoegen zal in de pauze demonstreren hoe je met materiaal uit de natuur duurzaam en innovatief papier kunt maken.

Lezing: 'Archeologie beleven in Oss'

door Mijke Peeters, gemeente Oss.

Oss neemt in de Nederlandse archeologie een bijzondere plaats in vanwege de grote schaal waarop er onderzoek is gedaan en de bijzondere voorwerpen die zijn gevonden. Denk maar aan het zwaard van de Vorst van Oss. Hoe maakt Oss de archeologie zichtbaar en beleefbaar?

Lezing: ‘Het versterken van de herinrichting van de Kleine Beerze met streekeigen producten, verhalen en tradities’

door Monique Leesberg en Ria Bernards.

‘Leve de Kleine Beerze!’ begeleidt het gebiedsproces rondom de herinrichting van de beek De Kleine Beerze. Uitgaande van een verkenning naar de lokale identiteit, energie en zorgen voedt ‘Leve de Kleine Beerze’ de trots op de eigen wortels door erfgoed, verhalen, tradities en streekeigen producten onder de aandacht te brengen.

Kosten

Ochtend rondleiding met lunch € 17,50
Middagprogramma gratis

Aanmelden

immaterieelerfgoed@brabantsheem.nl

Aangeven hele dag, of alleen middagprogramma

SdBB

Heemkunde ontmoet 'Behoud van erfgoed en identiteit bij toekomstige ontwikkelingen' wordt georganiseerd door Brabants Heem met medewerking van de Leerstoel Cultuur in Brabant en de Stichting de Brabantse Boerderij